

Kriz derinleşiyor, önlemler yetersiz

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO), her ay iktisatçı-yazar Mustafa Sönmez'in katkısıyla hazırladığı sanayinin sorunları bülteninin 42'incisini, sanayideki yüksek işsizlik, enflasyon ve krizin boyutlarına ayırdı.

Artan enflasyonun bölüşüm uçuşurumunu derinleştirdiğine dikkat çekildi ve krizi kabullenmeyen AKP'nin önlemlerinin yetersiz kaldığı, kriz tünelinin ucunun belli olmadığı, çıkışın yılları bulabileceğine dikkat çekildi.

TÜİK, Merkez Bankası, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve IMF verileri kullanılarak yapılan analizde, Eylül'de sanayici fiyatlarında yıllık artışın yüzde 46'ya çıktığı ve bazı alt dallarda yüzde 100'lere yakın artışlar yaşandığına dikkat çekildi. ÜFE'deki birikmiş zamların tüketiciye önümüzdeki aylarda yansıtılmasının kaçınılmaz olacağı ve uzun süreli yapışkan, yüksek enflasyonla beraber ekonomideki küçülmenin, stagflasyon, yani baş edilmesi zor bir krize doğru ilerlediği vurgulandı.

KÜÇÜLMENİN ÖNCÜ GÖSTERGELERİ

MMO analizinde şu noktalara vurgu yapıldı:

■ Üretiminde ithal girdi, ara malı oranının yıllar içinde yüzde 70-80'lere ulaştığı beyaz eşya, elektronik, otomotiv sektörlerinde, TL'deki değer kaybı ile birlikte ya da dövizin fiyatının sert artışı ile birlikte maliyet artışları da tırmanmış ve yıllık

yüzde 54'e yaklaşmıştır.

■ Yüksek enflasyonla beraber sanayi üretimindeki daralma, hatta küçülmenin öncü göstergeleri ortaya çıkmaya başladı. Bunlardan en önemlisi **İstanbul Sanayi Odası** için üretilen Satınalma Yöneticileri En-

deksleri (Purchasing Managers' Indices - PMI), önemli bir gerilemeye işaret etti. Öyle ki gerileme, 2009 krizindeki değere kadar geriledi.

■ Yüksek enflasyon, başta ücretliler üzere emeği ile geçinen tüm kesimleri, uzun yıllardır yaşadıkları bir reel gelir kaybına uğrattı. Yıl sonuna doğru yüzde 30-35 aralığında kesinleşmesi beklenen tüketici enflasyonuna karşılık asgari ücretin geçen yıl ancak yüzde 14 artırılmış olması, asgari ücretin alım gücünün önemli ölçüde aşındırıldığını ortaya koyuyor.

■ Yüksek enflasyonun yarattığı yoksullaşmaya ek olarak, krizi aşmak üzere kamu kaynaklarının firmalara can simidi olarak kullanılması ya da kamuda tasarruf adına kısıtlamalara gidilmesi, toplumun yararlandığı eğitim, sağlık, sosyal yardım hizmetlerinin de azalması demek. Bu da dolaylı bir yoksullaşmanın kapısının açılması anlamına geliyor.

■ Bütün bunların üstüne yükselen işsizlik, artan işten çıkarmaların birçok hane halkını mutlak yoksulluğa sürükleyeceği, hele ki toplamda 325 milyar TL'ye ulaşan ihtiyaç ve kredi kartı borçlusu haneleri alabileceğine zorlayacağı bilinmektedir. (İSTANBUL)